

פרשיות נעלמות

שטרם פורסמו

עיבוד וכתב ישיעי חן לבבא

ספריית תרמיל

דואר/כ"ו
ניב

סדר הפרשיות

7

הזקיף שלא הוחלף

17

אי האמצים

38

הסרן המיסתורי

51

תאדי באכנהיימר — הפרא הקופץ

62

הצלף מגיבעה 212

75

בים, בדרך המחחרת

פרשיה נעלמת מימי התעפלה

מאת אריה אליאב

ארכיון תולדות ההגנה נענה לפנייתנו ונחן
 את הסכמתו להעתיק ולשלב לתוך חוברת ההעפלה
 של "הד"ח תיאודור הרצל" (הספינה בה
 הגיעו לקבוצה הגדולה ביותר של חברי קיבוץ
 ושעל סיפונה נפל גם חברנו אהרון דובז'ניץ)
 "הד"ח נכתב בתוך חוככי העשייה על ידי בחודים
 שנשא את עמם עלי שכם".

תיאודור הרצל

... "הספינה "בוארדיאן" נושאת דגל
 הונדוראס. היא בעלת נמח 1760 טונות
 ונבנתה באנגליה ב-1907....
 (מן העתונות).

היכרות הכללית

ארכה זמן רב ונעשתה בדרך כלל ביסודיות אולם בזמן ה-
 נסיעה נתגלו חסרונות שונים.

א. המים המתוקים נמצאו בטנקים ששמשו קודם לבלט
 והיו בתחתית האניה. כשמלאו אותם מים לאתר החיקון נתברר שהבדוק
 ביניהם לא נעשה בסדר. החוצאה היחה שאי-אפשר היה למלא מי-ים
 במקום המים המתוקים שהוצאו וזה גרם להסיה שהלכה וגברה כל זמן
 הנסיעה.

ב. המטבח ובתי-הכסא נבנו אחד מול השני. התוצאה:
 טרחון תמידי במטבח וצפיפות גדולה בזמן חלוקת האוכל. החור לבתי-
 הכסא לא נפסק במשך כל היום.

ג. הדיזל, הדינמו והמאוררים לא פעלו בסדר במשך כל
 הזמן.

עליות האנשים

הטרנספורט שבא מב. היה בלתי מוכן מכל הבחינות. החבי-
 לות היו בערך מ-30 עד 50 ק"ג.

כשהצי מספר האנשים היה כבר על האניה ניתנה פקודה שלא
 בידיעלנות להעלות את השאר בלי מספרים. כתוצאה מפקודה זו התחיל
 כל אחד להסתדר כטוב בעיניו. כשיצאנו היה הטיפון מלא אנשים בלי
 מקומות לשבת. מחסן אחד היה סגור בשביל האנשים שהיינו צריכים
 לקבל אה"כ. כאשר העלו את היונקים, האמהות והנשים ההרות הוכרחנו
 לפתוח מחסן זה ואף להרוס הרבה משכבים כדי לאפשר לאמהות להניק.

ה ר כ ב ה א נ ש י מ

1/3 בחוריה ביניהן 42 הרות בחזשים 7-9, כ-60 חינוקות
בגיל ארבעה שבועות עד שנה. הגיל הממוצע היה 22-30; כ-20 זוגות
בני למעלה מ-50. כ-500 נועד בגיל 19-16.

א ר ב ו ן ה א נ ש י מ

מיד אחרי ההפלגה אספנו את ראשי המחנות לישיבה ומסרנו
להם את הפרטים הראשוניים, וחילקנו ביניהם את התפקידים.

ה ר ר ן

1.1.47 - יצאנו בשעה 06.45. הספון מלא אנשים. למטה
המעבדים סחומים. במשך הלילה מצאו להם רוב האנשים מקום למטה.
הוונטילטור הגדול אינו פועל ואחר הקטנים שורף את הפקקים.

2.4.47 - המטבח התחיל לעבוד. מקימים סככה על הסיפון
שחכיל כמאן איש. רבים הולכים במחלת-הים. לחלוקת המים שאבו ה-
מכונאים מי-מלח במקום מים מחוקים, היה צורך לרוקן ולשאוב מחזש.
טעם המים טפל. ההסיה כ-12 לצד שמאל. המחנק למטה רב והיו כמה
מקרי התעלפות. הערב הייתה ישיבת מפקדי המחנות. משחילים להעביר
את העניינים ליריהס. מזג האוויר יפה, הרוח מאוחר מוסיפה למהירות.
קשר עם בנימיין אין. לסידני מסרנו את מקומנו...

יום חמישי 3.4.47 - החיים מקבלים צורה מסודרת. לפני
הצהריים עברנו אזעקת נסיון. הורקת הסיפון לקחה 25 דקות. הקפנו
את קורטיקה, הכוון - מסינה. הופיעה אניה. הורדת האנשים 15
דקות. שוב מלאו הסנקים מים מלוחים. המכונאי אינו יודע להסביר
את הסיבה. מסידני נחבל מברק ארוך שאינו מתפענח. הודיעו לנו
לאשר את הנסיעה לאי. לאחר החיעצוח החלטנו שאין אפשרות לבצע את
הדבר. הסיבה: המהירות במקום 9 קשר היא 4-5. ז.א. עוד חשעה
ימי נסיעה מדרום איטליה עם האנשים החזשים על הסיפון, כי למטה
לא הייתה יותר אפשרות להכניס בגלל המחנק.

הפסקנו את הריזל למשך הלילה כדי שיוכל לעבוד ביום.

יום שישי 4.4.47 - מזג האוויר יפה, המהירות 5 קשר. רוב
החינוקות חוליים: הסיבה הזנה בלתי מספקת ומחנק למטה. הערב ערב
פסח. החסידים עושים שמח על הסיפון. באמצע הקשר עם בנימיין
החקלקל המכשיר שלנו.

יום שבת 5.4.47 - גם היום לא הצלחנו להתקשר עם בנימיין.
שמענו אוהו קורא אך אותנו לא שמע. הסית הסמינה התחלפה כמה פעמים
במשך היום. בערב נשארנו בהסיה חזקה לצד ימין. הכנסת המים המ-
לוחים לסנקים נשנית כל יום. יתכן שנצטרך להתחיל לשאוב במשאבת
יד. לפנות ערב נראה האי סטרומבולי באופק. סידור הקיסור במטב-
חיס עוזר מאוד לבישול ומאפשר חלוקת שלוש ארוחות חמוח במשך היום.
המהירות 4-5 קשר. הרוח קלה מאוד. למטה חם ומחנק במידה יתירה.

יום ראשון 6.4.47 - בשעה 5 בבוקר החלטנו לעבור את
ליגור מסינה. כל האנשים למטה. הזרס נגדנו חזק. למטה נשלחו עוד
אנשים כדי להגביר את המהירות. בשעה 8 יצאנו שוב לים הפחוח.
זרקנו חלק מהרפסודות לים כדי לעזור לסטאביליות, אבל ההסיה לא
השתנתה. עברנו על יד אניה והאנשים הודירו. טרצה חגרה בין הסר-
רנים והבייתרים. המריבה הושקתה אך ידוע שאצל הבייתרים יש נשק חם
וסכינים. לנו - שלושה אקדחים בלי כל כדור. קשר אין. המקלט
מקלקל. הבעיה העיקרית - ההסיה. הלילה הגיעה ל-20. יש חשש
שתגדל במידה שיתרוקן המים. מזג האוויר בחיור וחם. המהירות 4
קשר. הוונטילטור הגדול והקטן שמלפנים אינם פועלים.

יום שני 7.4.47 - קשר! המקלט חוקן אך עדיין אינו פועל
בסדר. לא קלטנו דבר. רוח צפונית חזקה. ההסיה גוברת. זרקנו
את שארית הראפסודות לים. כדי לשמור על כל הקיסור למכונה נותנים
למטבח קיסור רק במשך חצי שעה בבוקר ובערב. אבל המהירות אינה
עולה.

יום שלישי 8.4.47 - קשר אין. המהירות 5 1/2 קשר. ההסיה
15. המזג האוויר בהיר וחם. לאחר מידת הסנקים הודיע המכונאי
שנשארו לנו בערך כ-80 טון מים. התחלנו תיכף לעלות את הקיסור
הצל ירי מי ים.

יום רביעי 9.4.47 - אנו עוברים את כרתים. התחלנו
להעלות את האנשים על הסיפון לפי תור כדי להמעיט את מספר האנשים
על הסיפון. זה יאפשר ניקוי מהיר יותר של הסיפון מאנשים. בשעה
20.30 עברו מעלינו שני אווירונים. ב-22.30 ראינו אורות אניה
מזרזנו פתחו באותו שאלו אותנו לאן אנו נוסעים, מאין באים
ואיזה סוג אניה. ענינו לפורט סעיד, מאיטליה, אניה-מסחר. שאלנו
אותם מי הם, וענו לנו: אניה מלחמה. האניה התרחקה ונעלמה.

יום חמישי 10.4.47 - קשר עדיין אין. הצריפים על הסי-
פון פורקו השכם בבוקר. בערב הופיעה שוב אוניית מלחמה. סובבו
אותנו מספר פעמים ונעלמו.

יום שישי 11.4.47 - אנו מכינים את ההחוננות. חולקו
מקנות הגומא, המסכות והאצרופנים. עדכנו אזעקת נסיון. כל מחנה
נתהדר במקום שנקבע לו מראש. התמרון הצליח, האנשים מחוחים.
העברנו את מי-ההסיה מלפנים לסנק מאחור; ומלפנים מילאנו
את כולם עם מי ים. האניה החישרה זו הפעם הראשונה במשך הנסיעה.
הערב הופיע אך באופק. אי אפשר היה לזהות את סוג האניה. מרחקנו
כ-200 מילי מואדי רבין.

שני חינוקות קיבלו 40 חום, יש חשש לחייהם.

יום שבת 12.4.47 - הצלחנו להתקשר עם ארציה. הודיעו שלא
יש צורך לחוף עד להוראה.

... בשעה 20.00 בערך נזרק לפתע אור פרוץ קשה על אנילת משחית. הם הזהירו אותנו שערד מעט נכנס למים הטריטוריאליים של הארץ והודיעו שנשנה את כיוונו מאנית המשחית הודיעו שהם רוצים לדבר עם מפקד האונייה. החשבה היחה שירת החקווה אדירה.

בשעה 20.20 החחילו להזרים מים ולזרוק פצצות גז. לאחר שהקיפו אותנו כמה פעמים, נגשו במבה לסיפון סירות ההצלה, קפצו קבוצה מלחים ופתחו תיכף באש מהת-מקלעים ואקדחים, האנשים נרתעו במקרה אבל משתאושו חזרו והתקיפו. המטכנו להתגונן במשך שעהיים.

יש לציין שמאחיים מקלות הגומי שקיבלנו לא היו מספיקים ולא יעילים. מקלות עץ עולים בהרבה. 40 מסכות גז אינן לספיקוה.

יהודה

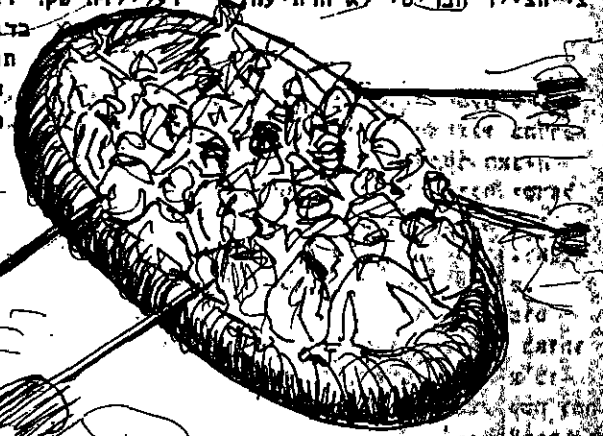
... הימה העברית הדרעזה טוב, בהיוודע דבר השיטה המסינה "תיאודור הרצל" והמשך מדיניות הגירוש... בשעת ההתנגדות ללוכדי הספינה נהרגו שני מעפילים: האחד נהרג בנשק אוטומטי ושני נספה בהתפוצצות פצצה מדימעה... 15 פצועים הובאו לחיפה."

"ספינת המעפילים ע"ש תיאודור הרצל היא תשובה בעתה לאותו מסע השמצה נגד ההעפלה"

היגיונית, שנתח בו מחדש מנגנון התעמולת הבריטי. אין זאת החשובה הראשונה, והיא לא תהיה - האחרונה. לפי הביסוד בואן של אניות - בזמן האחרון יש לשער, כי תנועת ההעפלה עומדת רק בראשית תקומתה. צלחת הברטי לא הרתיעה וסלילות שקר וודאי לא יפחידוה.

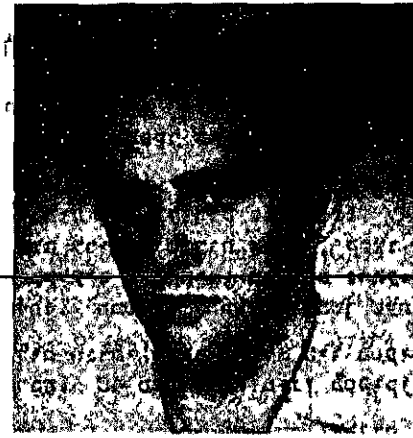
בדגל הטהור מטהור של תנועת החותמים למולדת העברית לא ידבק כל כבב..."

"על המסמר" - (15.4.1947)

תילובי תשדורות בין ית-הרצל לבין 'האוסט' בארץ (אדנון) 13.4.47

<u>מהרצל</u>	מרחקנו 97 מיל
	2650 איש, ילדים 547
	נשים 989
	חינוק 60
	זקן 30
<u>מארנון</u>	0105 - אל החקדמו עד שתקבלו הוראות מחר בבוקר...
<u>מהרצל</u>	0700 - חמישים מייל. הולכים במלוא המהירות.
<u>מארנון</u>	0710 - ענו אם משחיתות מלוות אותכם, לאיזה כיוון הנכס הולכים.
	0815 - תעצרו עד שתקבלו הוראות בעוד שעהיים.
<u>מהרצל</u>	0830 - האופק נקי.
<u>מארנון</u>	0905 - 1. תגדירו מקום המצאכם - הגדרה גיאוגרפית. 2. מה מצבכם. 3. מה מספר העובדים הורים. במקרה שתתפסו עליהם להערב בין העולים.
<u>מהרצל</u>	0920 - הכוון תשעים. אניה נראיה באופק. לא ברורה זהותה. הדיזל מקולקל לא עובד. אנשים מהעלפים למטה.
<u>מהרצל</u>	1000 - ארבעה איש יהיו כקצה החרטום בחתיית האניה.
<u>מארנון</u>	1005 - באם תעלו חלק האנשים על הסיפון התוכלו להחזיק מעמד עוד יומיים? תשובה - לא.
	1105 - להרצל - למה אין תשובה ברורה?
	1130 - מהרצל - חינוקות חולים קשה. אין אינורור, נשים הרות הפילו. אין די מים.
	1145 - מארנון - מה מרחקכם מהל-אביב.
	1157 - מהרצל - 57 מיל. 22 זרים.
	1205 - מארנון - תסארו בעומק ותגיעו הערב כשעה עשרים ואחר להרצליה.
	צפון - שלושים ושתיים אפט תשע חמישים. מזרח - שלושים וארבע ארבעים ושבע חמישים וחמש. האשרו בואכס. חובלו לחיפה. הסתירו את הארבע.
	1405 - תשובה כן

ד. ב. ב.

נולד ב-5 באוגוסט 1928
בסייבה-קדפטורום

נפל על סיפון

"אנייח ההגנה"
תיאודור הרצל"
ב-13 באפריל 1947.

הכרתי את אהרן במחנה הבריחה בכלגיה. הגעתי לבלגיה, למחנה המעבר בשאטו-דה-נוף, ביוני 1946. לא הייתי שייך לקבוצה מאורגנת, אך כמה בודדים התחברנו לקבוצה-עליה שומרית.

בסוף אוגוסט הניעו למחנה הזה קבוצות מעפילים של "בני-עקיבא", כיניחם יוצאי צ'כוסלובקיה והונגריה. בין יוצאי צ'כו-סלובקיה היה בחור חסון שהתקשר אתנו למחרת בואו. היה זה אהרן ד. ב. הוא סיפר לנו שהוא פועל בעל הכרה שחי מעמל כפיו ולכן רצונו להצטרף ל"השומר הצעיר". מפיו נודע לנו גם, כי כזמן שהצבא הארום הסתעד על בודפשט, השחתף הוא בקבוצה מחתרת אנטי-פאשיסטית שעסקה במעשי-חבלה, מיקוש טאנקים גרמניים וכו'...

היינו במחנה הנ"ל שלושה שבועות. מכיוון ששמענו כי במחנה "הבריחה" האחר, באנגיאן, יש קבוצה-עליה שומרית מאורגנת. מיוצאי צ'כוסלובקיה, החלטנו לעבור לשם. באנגיאן הצטרפנו ל"לוחמי המחתרת" ומאז עשינו את רגלנו המשותפת.

בשעלינו (לאחר שבעה חודשים) על סיפון אניח המעפילים "תיאודור הרצל" ובסוף המסע התכנסנו לחופי הארץ, התארגנו כהדרכת אנשי הפל"מ להתנגדות לבריטים. (לפי מיטב ידיעתו מפקד האניה היה מרדכי לימון, לאחר שנים מספר מפקד חיל-הים של מדינת ישראל העצמאית, ואז מכונה "מוקה"). היינו מחולקים לקבוצות. אמצעי ההגנה שלנו היו בקבוקים מלאי מי-ים, קופסאות שמורים וכו'. אנשי הקומנדו הבריטיים השתלטו עלינו בפצצה גז ואש מהה-מקלעים. כשמענו שיורים - דבר שהיווה הפתעה בשבילנו - השתרלנו לתפוס מחסה. כשנגמד הקרב ונשחרר שקט שמעתי שאהרן נהרג בהחטפה. כאוחר לילה נהרג על סיפון "תיאודור הרצל" גם מעפיל אחר, מעולי צ'כו-סלובקיה, נחום ססט, חבר "מבני הצעיר" וחברי השומר הצעיר. דנפצע קשה ומאחר כך בבית-חולים בארץ, יריד אחר שלי, פטר וייס, מכונה "פירוט" יוצא הונגריה.

ישמשו דברים צנועים אלה זכר לנופלים.

יעקבי

באתר יפריחה באנגיאן

בין גבולות

מראות קפריסין

המראה על הגשר בין המחנות

מגילוי מוח

ת'אודור הרצל

